

دبیرستان غیاثیه

تاریخ آزمون:

زمان برگزاری: ۳۰ دقیقه

کد اجرا:

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: نگارش

۱ - کدام گزینه غلط املائی ندارد؟

- (۱) متقابل - عملاً - أدبا - موزهای تاریخی مختلف - استعدادها
(۲) سخم عمده - احساسات خالصانه - مظاهر فرهنگی
(۳) تکمیل و توصعه - بنای عظیم - خواجه نصیرالدین توسی
(۴) معانی لطیف - مثنوی مولانا - نبی و وصی - عرفا

با توجه به ابیات زیر از بوستان به پرسش‌های «۴۴» تا «۴۶» پاسخ دهید.

مها زورمندی مکن با کِهان / که بر یک نمط می‌نماند جهان
سر پنجه ناتوان بر میچ / که گر دست یابد بر آبی به هیچ
عدو را به کوچک نباید شمرد / که کوه کلان دیدم از سنگ خرد
نبینی که چون با هم آیند مور / ز شیران جنگی بر آرند شور

۲ - قالب این شعر چیست؟

- (۱) مثنوی (۲) قصیده (۳) غزل (۴) قطعه

۳ - کدام گزینه با مفهوم این ابیات ارتباطی ندارد؟

- (۱) دشمن نتوان حقیر و بیچاره شمرد
(۲) مورچگان را چو بود اتفاق / شیران ثیان را بدراند پوست
(۳) مزین بر سر ناتوان دست زور / که روزی درافتی به پایش چو مور
(۴) ای که دست می‌رسد کاری بکن / پیش از آن کز تو نیاید هیچ کار

۴ - اطلاعات کدام گزینه با توجه به اشعار درست است؟

- (۱) «چون» در بیت چهارم «حرف اضافه» است.
(۲) «جهان» در بیت اول «نهاد» است.
(۳) زمان تمام فعل‌ها، در ابیات «ماضی» است.
(۴) فعل‌های بیت چهارم فاقد شناسه هستند.

۵ - مفهوم مثبت‌اندیشی و شادمانی در کدام بیت وجود ندارد؟

- (۱) هر کو رقمی ز عقل در دل بنگاشت
(۲) مرا عهدی است با شادی که شادی آن من باشد
(۳) در نوبتی دوباره دلت را مرور کن
(۴) گیرم تمام راه تو مسدود شد بگرد
(۱) یک لحظه ز عمر خویش ضایع نگذاشت
(۲) مرا قولیست با جانان که جانان جان من باشد
(۳) از غم به هر بهانه ممکن عبور کن
(۴) یک آسمان تازه و یک جاده جور کن

۶ - در کدام گزینه، تمام واژگان هم‌خانواده نیستند؟

- (۱) ملاقات، لقا، تلاقی (۲) موزیانه، اذیت، ایذا (۳) مسخره، تمسخر، سُخره (۴) توجه، توجیه، تهاجم

۷ - املائی کدام واژه با توجه به معنای آن صحیح است؟

- (۱) رایبه: بوی خوب (۲) تهسین: تشویق (۳) غزغز: صدایی که از کشیدن چیزی بر روی چیز دیگر به وجود می‌آید. (۴) قرش: صدای بلند

۸ - بیت کدام گزینه با عبارت: «ملک و دولت دنیا اعتماد را نشاید» ارتباط معنایی دارد؟

- (۱) مجو درستی عهد از جهان سست نهاد
(۲) ای روی تو آرام دل خلق جهانی
(۳) مالک ملک وجود، حاکم رد و قبول
(۴) کس به امید وفا ترک دل و دین مکناد
(۱) که این عجز، عروس هزار داماد است
(۲) بی روی تو شاید که نبیند جهان را
(۳) هر چه کند جور نیست، و تو بنالی جفاست
(۴) که چنانم من از این کرده پشیمان که مپرس

۹- در بیت زیر، ضمیر گسسته چه نقشی دارد؟

«تو را دانش و دین رهاند درست در رستگاری بیادیت جُست»

- ① نهاد ② متمم ③ مفعول ④ مضاف‌الیه

۱۰- در عبارت زیر، چند فعل ماضی، مضارع و آینده به کار رفته است؟

«احساس می‌کردم هم‌اکنون چشمه‌های معرفت از درون من سر باز خواهند کرد و آب‌های زلال و سرد و گوارای فهم و دانایی در من خواهد جوشید. من اکنون درست نمی‌دانم که در آن لحظه‌ها تا کجا می‌فهمیدم و نمی‌دانم چه فهمی از آن زیبایی‌ها و آفرینش الهی داشتم.»

- ① ۳ ماضی / ۳ مضارع / ۱ آینده ② ۲ ماضی / ۳ مضارع / ۲ آینده ③ ۳ ماضی / ۲ مضارع / ۲ آینده ④ ۲ ماضی / ۲ مضارع / ۳ آینده

۱۱- در متن زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟

«خداوند «نمی‌توانم» را غرین رحمت خود کند و به همه آنهایی که حضور دارند، قدرت عنایت فرماید که بی‌حضور او به سوی آینده بهتر حرکت کنند، عامین! مجلس ترحیم «نمی‌توانم» برگزار شد و با دیدن علامیه فوت او، به یاد مراسم تدفینش می‌افتیم.»

- ① ۳ غلط ② ۴ غلط ③ ۵ غلط ④ ۶ غلط

۱۲- کدام بیت به لزوم وفاداری در همه حال تأکید ندارد؟

- ① پیش ما رسم شکستن نبود عهد وفا را
② گر سرم می‌رود از عهد تو سرباز نییچم
③ در طبع جهان اگر وفایی بودی
④ وفا نکردی و کردم، خطا ندیدی و دیدم
⑤ الله لله تو فراموش مکن صحبت ما را
⑥ تا بگویند پس از من که به سر برد وفا را
⑦ نوبت بتو خود نیامدی از دگران
⑧ شکستی و نشکستم، بریدی و نبریدم

۱۳- زمان، نوع، شخص و شمار فعل‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«می‌نوشتیم - آمده‌اید - گذشته باشد - دیده بودند»

- ① ماضی استمراری - ماضی نقلی - ماضی التزامی - ماضی بعید
② ماضی ساده - ماضی بعید - ماضی التزامی - ماضی نقلی
③ ماضی نقلی - ماضی ساده - ماضی التزامی - ماضی بعید
④ ماضی استمراری - ماضی بعید - ماضی التزامی - ماضی نقلی

۱۴- کدام گزینه درباره سعدی صحیح نیست؟

- ① آموزش‌های مقدماتی خود را در شیراز گذراند.
② پس از سی و پنج سال به شیراز برگشت.
③ با انگیزه‌ی دانش‌اندوزی، رفتن به سرزمین‌های عربی را در پیش گرفت.
④ بهارستان را (به شعر) و گلستان را (به نثر آمیخته با شعر) نوشت.

۱۵- کدام بیت در ستایش دانایی است؟

- ① بر بساط نکته دانان خودفروشی شرط نیست
② دیوانه‌ی عشقت را جایی نظر افتاده‌است
③ توانا بود هر که دانا بود
④ تو دانایی آخر که قادر نیم
⑤ یا سخن دانسته گوی ای مرد عاقل یا خموش
⑥ کان جا نتواند رفت اندیشه دانایی
⑦ ز دانش دل پیر برنا بود
⑧ توانای مطلق تویی من کیم؟

۱۶- کدام واژه به درستی معنا نشده است؟

- ① نجوا: آوا ② متأسفانه: بدبختانه ③ مودبانه: آزاردهنده ④ جذاب‌ترین: زیباتر

۱۷- هم‌خانواده کدام واژه از مصدر ساخته نمی‌شود؟

- ① نمایش ② اوقات ③ رفتار ④ شتاب

۱۸- اگر بیت‌های زیر را به ترتیب آرایه‌های «تضاد - تکرار - تشخیص» مرتب کنید، کدام گزینه به دست می‌آید؟

- الف) ماه فروماند از جمال محمد (ص) سرو نباشد به اعتدال محمد
ب) قدر فلک را کمال و منزلتی نیست در نظر قدر با کمال محمد
ج) آدم و نوح و خلیل و موسی و عیسی آمده مجموع در ظلال محمد
د) همچو زمین خواهد آسمان که بیفتد تا بدهد بوسه بر نعال محمد
ه) سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی عشق محمد بس است و آل محمد
- ۱) ه - الف - ب ۲) ب - د - ج ۳) د - ه - الف ۴) ج - ه - ب

۱۹- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه درباره فعل‌ها درست است؟

«در میان جمع گشاده‌رو بود و در تنهایی، سیمایی محزون و متفکر داشت. هرگز به روی کسی خیره نگاه نمی‌کرد.»

- ۱) فعل مضارع - فعل ماضی - فعل اسنادی ۲) فعل آینده - سوم شخص مفرد - فعل ناگذر
۳) فعل مفعول‌پذیر - فعل ماضی - فعل آینده ۴) سوم شخص مفرد - فعل ماضی - فعل مفعول‌پذیر

۲۰- کدام گزینه با بقیه ارتباط ندارد؟

- ۱) تبعید ۲) عبد ۳) بُعد ۴) ابعاد

۲۱- معنای گروه واژگان زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«معاصر، خدشه، غرّش، سروری»

- ۱) هم عصر، نقص، فریاد ترسناک، ریاست ۲) نزدیک به عصر، اشکال، فریاد، آقایی
۳) هم دوره، دارای نقص، رعب‌آور، بزرگی ۴) هم عصر، خراش، ترساندن، رئیس

۲۲- کدام اثر، خالق متفاوتی دارد؟

- ۱) هفت‌اورنگ ۲) خمسه ۳) نَفحات‌الأنس ۴) بهارستان

۲۳- کدام گزینه با مفهوم بیت زیر ارتباط کمتری دارد؟

«این جهان کوه است و فعل ما ندا باز گردد این نداها را صدا»

- ۱) هر چه بکاری، همان را درو می‌کنی. ۲) نتیجه کارهای ما به ما برمی‌گردد.
۳) قطره قطره جمع گردد وانگهی دریا شود ۴) هرچه کنی به خود کنی، گر همه نیک و بد کنی

۲۴- کدام بیت با ضرب‌المثل «دوستی با مردم دانا نکوست»، قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- ۱) دوست آن باشد که گیرد دست دوست در پریشان‌حالی و درماندگی
۲) همنشین تو از تو به باید تا تو را عقل و دین بیفزاید
۳) نی نی به از این باید با دوست وفا کردن نی نی کم از این باید تقصیر و جفا کردن
۴) یار نیکوتر از آن است که من دیدم یار باش تا سال دگر خوب ترک گردد یار

۲۵- نوع فعل‌های عبارت زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«آهسته و با ترس و لرز، رفتم جلوی ننهام ایستادم. چشم‌های ننهام پر از اشک بود و به من نگاه کرد و گفت: بیا برویم بچه.»

- ۱) ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی ساده - مضارع التزامی - مضارع التزامی
۲) ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی استمراری - مضارع اخباری - مضارع التزامی
۳) ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی ساده - امر - مضارع التزامی
۴) ماضی ساده - ماضی استمراری - ماضی ساده - ماضی ساده - ماضی ساده - مضارع اخباری - امر

۲۶- کدام گزینه، نادرست است؟

- ۱) داستان «ما می‌توانیم»، نوشته کلیم مورمان، از مجموعه داستان «نغمه عشق» است. ۲) داستان «پیر دانا»، از کتاب «قوی سفید»، را فتح‌الله دیده‌بان ترجمه کرده است.
۳) «کمال‌الدین محمود»، از شاعران معروف قرن پنجم و ششم هجری است. ۴) «گل و نوروز»، را خواجوی کرمانی به پیروی از خسرو و شیرین نظامی سروده است.

۲۷- نویسنده «آدم آهنی و شاپرک» پدیده‌آورنده کدام اثر نیست؟

- ① ملخ شجاع ② کرم کنجاو ③ گنجشک و مرد مگار ④ دانه برفی که آب نشد

۲۸- در کدام گزینه، ضمیر شخصی گسسته به صورت مفعول به کار رفته است؟

- ① من جهد همی کنم قضا می‌گوید بیرون ز کفایت تو کاری دگر است
② صلاح کار کجا و من خراب کجا بین تفاوت ره از کجاست تا به کجا
③ دل خرابی می‌کند دلدار را آگه کنید زینهار ای دوستان جان من و جان شما
④ گفت با آنکس که ما را، آفرید این زمین و چرخ از او آمد پدید

۲۹- کدام عبارت با بیت «خدا آن ملّتی را سروری داد/ که تقدیرش به دست خویش بنوشت» قرابت معنایی بیشتری دارد؟

- ① پیوسته در تاریخ ساعتی فرا می‌رسد که در آن، آن که جرئت کند و بگوید دو دو تا، چهار تا می‌شود، مجازاتش مرگ است.
② زنهار! مپندار که کوشش برای پوشاندن حقیقت کاری بجاست؛ زیرا بی‌تردید حقیقت از پرده برون خواهد افتاد.
③ برای کشف اقیانوس‌های جدید، باید جرئت ترک ساحل را داشت. این دنیا، دنیای تغییر است؛ نه تقدیر.
④ بخت هر کسی چون گلیم است؛ اگر دیگران آن را سیاه بافته باشند، شخص هرگز نمی‌تواند آن را سفید کند.

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۴ غلط‌های املائی همهٔ گزینه‌ها: «موزها، سحم، توصعه» و صحیح آن‌ها «موزه‌ها، سهم، توسعه» است.
- ۲ - گزینه ۱ هرگاه مصراع‌های روبه‌روی هم، دو به دو هم‌قافیه باشند، قالب شعر «مثنوی» خواهد بود.
- ۳ - گزینه ۴ گزینهٔ «۱» با بیت سوم مرتبط است. گزینهٔ «۲» با بیت آخر و گزینهٔ «۳» با بیت دوم هم‌مفهوم است.
- ۴ - گزینه ۲ «چون» در بیت آخر «حرف ربط» است. همچنین زمان فعل‌های «میچ، یابد...» ماضی نمی‌باشد. در بیت چهارم فعل‌های «نبینی، آیند، برآرند» هر سه شناسه دارند: ی، ے، ند.
- ۵ - گزینه ۱ تنها در گزینه‌ی اول به مفهوم شادمانی و مثبت اندیشی اشاره نشده‌است.
- ۶ - گزینه ۴ تهاجم با دو واژه‌ی دیگر هم‌خانواده نیست.
- ۷ - گزینه ۳ در گزینهٔ «۱» رایحه، در گزینهٔ «۲» تحسین و در گزینهٔ «۴» غرش صحیح است.
- ۸ - گزینه ۱ عظمت و خوشبختی دنیا زودگذر است.
- ۹ - گزینه ۳ (تو) در این بیت، مفعول است.
- ۱۰ - گزینه ۳ افعال ماضی: احساس می‌کردم / می‌فهمیدم / داشتم، افعال مضارع: نمی‌دانم / نمی‌دانم، افعال آینده: سر باز خواهند کرد / خواهد جوشید
- ۱۱ - گزینه ۳ شکل صحیح پنج غلط املائی عبارت است از: قرین / آمین / ترجم / برگزار / اعلامیه
- ۱۲ - گزینه ۳ در بیت به اهمیت وفاداری اشاره نشده‌است.
- ۱۳ - گزینه ۱ می‌نوشتیم (ماضی استمراری) - آمده‌اید (ماضی نقلی) - گذشته باشد (ماضی التزامی) - دیده بودند (ماضی بعید)
- ۱۴ - گزینه ۴ نام کتاب سعدی که به شعر نوشته شده‌است «بوستان» می‌باشد.
- ۱۵ - گزینه ۳ در گزینه‌ی سوم دانایی را شرط توانایی می‌داند و آن را ستایش می‌کند.
- ۱۶ - گزینه ۴ اگر در واژهٔ علامت جمع یا صفت برتر و ... داریم باید در مترادف آن واژه نیز تکرار شود. / جذاب‌ترین ← زیباترین
- ۱۷ - گزینه ۲ (اوقات) واژه‌ای عربی است و هم‌خانوادهٔ آن از مصدر ساخته نمی‌شود.
- ۱۸ - گزینه ۳ زمین و آسمان: تضاد / محمّد و محمّد: تکرار / فروماندن ماه: تشخیص
- ۱۹ - گزینه ۴ فعل‌ها عبارتند از: «بود - داشت - نگاه نمی‌کرد» که همگی سوم شخص مفرد ماضی هستند. فعل «داشت»، مفعول‌پذیر است.
- ۲۰ - گزینه ۲ واژهٔ عبد با بقیهٔ واژگان، هم‌خانواده نیست.
- ۲۱ - گزینه ۱ معاصر: هم دوره، هم عصر / خدشه: نقص، اشکال، خراش / غرش: فریاد ترسناک / سروری: بزرگی، ریاست، آقایی
- ۲۲ - گزینه ۲
- خمسه: نظامی
- سه اثر دیگر از «جامی» هستند.
- ۲۳ - گزینه ۳ در این بیت شاعر می‌گوید: دنیا مثل کوه است و کارهای ما مانند ندا و فریاد است. همان‌طور که در کوهستان، انعکاس صدای ما به ما بازمی‌گردد، در این دنیا هم هر کاری کنیم، نتیجه‌اش به ما بازخواهد گشت. پس سه گزینهٔ دیگر با آن ارتباط معنایی دارند.
- ۲۴ - گزینه ۲ مفهوم مشترک دو عبارت: اهمیت گزینش دوست خوب
- ۲۵ - گزینه ۳ رفتم (ماضی ساده) - ایستادم (ماضی ساده) - بود (ماضی ساده) - کرد (ماضی ساده) - گفت (ماضی ساده) - بیا (فعل امر) - برویم (مضارع التزامی)
- ۲۶ - گزینه ۳ کمال‌الدین محمود معروف به خواجوی کرمانی، از شاعران معروف قرن هفتم و هشتم هجری است.
- ۲۷ - گزینه ۳
- ۲۸ - گزینه ۴ در گزینهٔ چهارم، (ما) مفعول است.
- ۲۹ - گزینه ۳ عبارت گزینهٔ «۳» و بیت صورت سؤال، هر دو بیان می‌کنند انسان باید در سرنوشت خویش تأثیرگذار باشد.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۴	۶ - ۴	۱۱ - ۳	۱۶ - ۴	۲۱ - ۱	۲۶ - ۳
۲ - ۱	۷ - ۳	۱۲ - ۳	۱۷ - ۲	۲۲ - ۲	۲۷ - ۳
۳ - ۴	۸ - ۱	۱۳ - ۱	۱۸ - ۳	۲۳ - ۳	۲۸ - ۴
۴ - ۲	۹ - ۳	۱۴ - ۴	۱۹ - ۴	۲۴ - ۲	۲۹ - ۳
۵ - ۱	۱۰ - ۳	۱۵ - ۳	۲۰ - ۲	۲۵ - ۳	

